

NÄSTA STATION KYMLINGE: ROLLER OCH STÄMNINGSTEXTER

Det här dokumentet innehåller:

Stämningstexter som arrangörerna läser upp innan och under lavjet

Temana för de olika rollerna

Rollerna: En kort rolltext med en individuell stämningstext

Ytterligare information varje spelare får under lavjet som är upplagd på samma sätt

Inledningsdikt:

Spela musik och läs upp följande dikt:

Ibland liksom hejdar sig
tiden ett slag
och någonting alldeles
oväntat sker.
Världen förändrar sig
varje dag
men ibland blir den sig
aldrig densamma mer.

Om att alla är döda (info efter cykel 2):

Spela musik och läs upp följande nyhetstext:

”Klockan är sju, här är ekot. Ett tåg spårade under eftermiddagen ur på väg in mot Stockholm Central. Första vagnen blev totalförstörd och minst ett tiotal personer befaras ha avlidit. Röjningsarbetet väntas ta hela kvällen och olyckan orsakar stora förseningar för tågtrafiken till och från centrala Stockholm.”

Till avslutningen:

När du i detta mörker
som håller elden fången,
när du i denna kvävning
som sticker dina lemmar,
plågad maktlös minns
mötena med livets sju gestalter
vägarna som aldrig blev till väg
fönstren som slogs upp utan att någonsin
ljus föll över ditt ansikte;

minns det och förtvivla,
ty att leva är att minnas med förtvivlan;

men när du minns det, minns då även sägnen
att det finns värdar utanför din egen,
flockade kring solen,
djupets hjärta, rymdens konung,
härskaren med skygga hästar.

Kanske finns det,
säger sägnen,
kanske finns det ändå,
skymt för ängslans alla blickar,
liv som öppnar sig som vattenvidder
liv som är av eld men ej förbrinner.

Kanske finns det sötma dold i hungerns,
vreden, ormens, bitterhetens örter,
kanske finns det ljus som flyger lägre,
land där mörkrets tunga vingar orkar lyfta.

Kanske finns det,
nära Någon som är saktmods ande
skymningslandens ande,
hand som leder
röst som viskar stillhet när vi går att sova
i föderskornas gård, i en evig moders rike.

- Vennberg

Spelfokus

Föräldern: Familj, göra svåra val

Cafévärden: Egenvärde, framtidstro

Vännen: Svek, familj

Den sorgsna: Svek, göra svåra val

Friaren: Familj, framtidstro

Den Tilltänkta: Familj, framtidstro, göra svåra val – OBS detta är den enda rollen som behöver vara en kvinna.

Den Nyrike: Värderingar, egenvärde

Aristokraten: Värderingar, egenvärde

Den Integrerade: Värderingar, framtidstro, göra svåra val

Den Bevarande: Familj, värderingar, göra svåra val

Den Synska: Egenvärde, värderingar, göra svåra val

Den Troende: Värderingar, egenvärde

Den Sjuke: Framtidstro, egenvärde, pressa folk att göra svåra val

Tidspiraterna: Pressa folk att göra svåra val

Föräldern

Du har fem barn, fem ljuspunkter i livet. För livet har i sanning inte varit lätt, barnens andra förälder har slagit dig i många år. Du kan se hur det började, då kändes det som omsorg, att hen ville ha dig nära, körde dig till och från jobbet, önskade att du skulle jobba mindre och vara hemma mer, alltid ville göra allt tillsammans. Du började tappa kontakten med dina vänner, eftersom hen inte gillade att du träffade dem. Oftast sa hen inte rakt ut vad du fick och inte fick göra men du märkte på hens reaktioner vad hen tyckte ändå. Första slagen kom redan innan första barnet, men de slutade upp under graviditeten. Du var hemma med barnet, och kom liksom aldrig tillbaka ut i arbetslivet igen. Andra barnet kom snart efter och sen nummer tre, fyra och fem, och vid det laget hade du nästan ingen kontakt med några vänner utom Cafévärden. Cafévärden har alltid varit en vän i nöden, alltid ställt upp och hjälpt dig utan att fråga efter något i gengäld. Hen har peppat dig att vara stark och försöka stå upp för dig själv, att lämna din partner. Du bröt ihop en kväll när du kom för att berätta att du och din partner väntade ert tredje barn, och berättade hur hemskt allt var, hur ensam och otillräcklig du känner dig.

Men du lämnade inte dina barns förälder, trots hen ömsom skäller på dig ömsom ignorerar dig, kommer med förnedrande kommentarer, du får veta att du är tjock och ful och en idiot och en sån otroligt tråkig och misslyckad människa. Inte konstigt att hen måste gå till andra för sex och vara ute och dricka och spela med sina polare. Men barnen slog hen aldrig och du blev inte heller misshandlad igen. Och vart skulle du förresten ta vägen och hur skulle du någonsin klara dig. Så du lämnade aldrig hen. Inte förrän i förrgår. Du vet inte vad som utlöste slagen, bara att din partner kom hem full, igen, och något, kanske dammråttorna i hörnen, kanske din näst yngstas nya teckning, kanske kaffesumpen som var kvar i bryggaren, fick det att brista för hen. Hen slog dig, en gång, två och sen tre, och barnen skrek. Och du såg liksom dig själv utifrån. Hur du stod där med ömmande kind och skrikande barn och en högröd partner.

Så nu har du faktiskt lämnat din partner. Den här gången på riktigt! Din partner for utomlands på konferens och du tog barnen har for hem till dina föräldrar. Du har inte berättat för någon om det här, inte ens dina föräldrar vet. Ingen, utom Cafévärden som du andlös ringde från ditt gamla flickrum. Hen var tvungen att jobba men fixade omedelbart en tågbiljett så att du skulle kunna åka med på tåget och ni skulle kunna prata. Barnen är kvar hos dina föräldrar.

Om din vän Cafévärden:

Den enda nära vän du har kvar. Har verkligen ställt upp i vått och torrt, har i alla år peppat dig att polisanmäla, att lämna din partner - och har samtidigt inte

dömt dig när du inte gjort det. Du har en gnagande känsla av att hen har offrat mycket för din skull. Kanske är det inte rätt av dig att alltid vända dig till hen, men du behöver hjälp så mycket. Alltid när ni ses pratar ni om dig och din situation, ganska sällan om din vän och hur hen har det. Ibland misstänker du att din vän kanske önskar ni vore mer än bara vänner, men du har aldrig frågat för du vet inte vad du skulle göra med svaret.

Mamma säg ofta ofta att du tycker om mig säg det ofta mamma... mamma krama mig ofta håll mig hårt och länge gör det ofta mamma... För vet du, jag är liten och det känns så gott när du är här, stor och nära jag blir stark av det mamma om du kunde förstå det är viktigt för mig att en mamma förstår... mamma säg ofta ofta att du också har fel säg det ofta mamma... mamma visa mig ofta att du också kan gråta visa det ofta mamma... För vet du, jag är liten och det känns så gott då jag vet du är som jag jag blir stark av det mamma om du kunde förstå det är viktigt för mig att en mamma förstår... ... jag är bara liten en gång mamma!

- Pollack

The bravest battle that ever was fought!
Shall I tell you where and when?
On the maps of the world you will find it not;
'Twas fought by the mothers of men.
Nay not with the cannon of battle-shot,
With a sword or noble pen;
Nay, not with eloquent words or thought
From mouth of wonderful men!
But deep in a walled-up woman's heart --
Of a woman that would not yield,
But bravely, silently bore her part --
Lo, there is the battlefield!
No marshalling troops, no bivouac song,
No banner to gleam and wave;
But oh! those battles, they last so long --
From babyhood to the grave.
Yet, faithful still as a bridge of stars,
She fights in her walled-up town --
Fights on and on in her endless wars,
Then silent, unseen, goes down.
Oh, ye with banners and battle-shot,
And soldiers to shout and paise!
I tell you the kingliest victories fought
Were fought in those silent ways.
O spotless woman in a world of shame,
With splendid and silent scorn,
Go back to God as white as you came --
The Kingliest warrior born!

- Miller

Föräldern

Krux: Du kan gå av och gå vidare när du vill. Men, om du dör nu kommer vårdnaden om barnen att gå till din partner. Kanske finns det en möjlighet att leva vidare? Vad vore det värt?

Är det sant att jag håller ett barn på min arm
och ser mig själv i dess blick,
att fjädrarna gnistra och jorden är varm
och himmelen utan en prick?

Vad är det för tid , vad är det för år,
vem är jag , vad bär jag för namn?
Du skrattande knyter med solblekt hår,
hur fick jag dig i min famn?

Jag lever, jag lever! På jorden jag står.
Var har jag varit förut?
Jag väntade visst miljoner år
på denna enda minut.

Cafévärden

Ditt liv är inte så vackert. Dagarna sträcker sig framför dig i grå oändlighet. Du äter din morgongröt och kaffet är beskt. Du går till jobbet. En smal lycka är att schemat är oregelbundet, det ger lite föränderlighet i allt i alla fall. Ibland säger du att jobba på tåg är så intressant, alla människor man får möta, alla livsöden som samlas för en stund, alla som färdas tillsammans med olika slutmål. Men så känns det inte längre, kanske gjorde det det en gång i tiden men i såfall kan du inte minnas hur det var. Vad du minns har livet känts som en tung grå filt så länge så länge nu. Du funderar ofta på att ända det. På olika sätt att göra det på, tankar på det här kan få flera timmar av dagen att gå - inte hoppa framför ett tåg, du har träffat för många lokförarkollegor som har berättat om hur det är, men sömntabletter kanske, eller hängning i en skog eller dricka sig full och bara simma rakt ut...

En sak som faktiskt får dig genom dagarna är din vän Föräldern. Du kan inte minnas hur länge du varit förälskad i din vän, men du vet hur hemskt det kändes när du insåg att förhållandet mellan Föräldern och dennes partner var på allvar, att de väntade barn och det kändes om allt var kört. Och ändå hemskare var det några år senare när din vän berättade att hur hen blev behandlad av sin partner; du blev så arg på partnern att du ville döda den, och samtidigt sårad. Hur kunde Föräldern valt en så hemsk människa framför dig (inte för att du någonsin berättat hur du känner, men ändå). Och valt den igen och igen, varje gång föräldern väljer att inte lämna sin partner. Ändå står du där, och ställer upp och hjälper till, tröstar och peppar, igen och igen.

Själv har du valt Föräldern, satt hens behov främst. Till exempel den där gången när du fått erbjudande om befordran och förflyttning utomlands, men samtidigt verkade det som att Föräldern äntligen skulle lämna sin partner och du ville finnas till hand. Det blev inget med det, varken befordran eller lämnande. Du ställer faktiskt alltid upp, inte bara för din vän, även för dina arbetskamrater, är alltid den som jobbar jul och midsommar och jämt faktiskt. När du inte plötslig måste byta arbetspass för att din vän behöver att du kommer och tröstar, förstås.

Det är inte förrän väldigt nyligen som du börjat inse att du har allvarliga problem. Din chef ordnade en tid hos en psykolog efter en incident på jobbet och efter några månaders samtal har du nu insett att du sakta utplånar dig själv. Att du alltid sätter andras behov framför dina, inte värderar dig själv och din tid som något värdefullt, och hur lite dina uppföringar har gett dig i gengäld. Du har börjat se med andra ögon på din relation till Föräldern, hur den har hämmat dig i livet. Du har börjat fundera över hur du vill att ditt liv ska se ut, och vågar ibland känna nyfikenhet istället för ångest över dagarna som komma skall.

Men nu har Föräldern till sist gått ifrån sin partner! Du trodde knappt dina öron när hen ringde och berättade. Du kunde inte byta bort ditt arbetspass

men du kunde fixa fram en tågbiljett så att ni kan prata igenom allt som hänt och vad som ska hända nu. Och hur kan du vara där för din vän utan att förlora dig själv?

“Hemulen vaknade långsamt och kände igen sig själv och önskade att han hade varit någon som han inte kände. Han var ännu tröttare än när han gick och lade sig och här var nu en ny dag som skulle fortsätta ända till kvällen och sen kom det en till och en till som fortsatte på samma sätt som dagar gör när de fylls av en hemul.

Han kröp under täcket och borrhade in nosen i kudden. Sen flyttade han magen till sängkanten, där lakanet var svalt. Hemulen ägde hela sängen med utbredda armar och ben, han väntade på en trevlig dröm som inte kom. han rullade ihop sig och gjorde sig liten, men det hjälpte inte. Han försökte vara hemulen som alla tyckte om. Han försökte vara den stackars hemulen som ingen tyckte om. Men han var och förblev bara en hemul som gjorde sitt bästa, utan att någonting blev riktigt bra.

Tillslut steg han upp och drog på sig byxorna. Hemulen tyckte inte om att klä på sig och klä av sig. Det gav honom en känsla av att dagarna gick, utan att det hände någonting av betydelse. Och ändå höll han på med att ordna och styra och ställa från morgon till kväll. Runtomkring honom levde folk sina slarviga och planlösa liv, vart han såg fanns det någonting att ställa till rätta och han gnodde sig fördärvad för att få dem att förstå hur dem skulle ha det. det är som om dem inte ville ha det bra, tänkte hemulen sorgset medan han borstade tänderna.”

- Jansson

Cafévärden

Krux: Du håller redan på att tyna bort, du har så lite värde i dina egna ögon att du kommer försvinna fort. För att gå av och gå vidare måste du hitta din kärna, stå upp för dig själv, finna ditt egenvärde. Men hur? Eller, om det skulle gå, vill du leva vidare? Till vilket pris?

*Du måste värja ditt liv
Längst inne i dunklet måste du värja ditt liv.
Längst inne i dunklet
där den avhuggna stammen löddras av saven
skräckens skugga
rör vid din höft
och du ropar till fjärl och mossor
att frälsa dig för Guds hjärtas barmhärtighets skull,
längst inne i dunklet
måste du värja ditt liv.*

*Längst inne i elden
måste du värja ditt liv.
Där synerna reser sig
blott för att sprakande falla,
de vita hästarna störtar
och smärtorna snärjer dig;
längst inne i elden
där den susande flykten stäcks och den störtade skimmeln dör,
längst inne i elden
måste du värja ditt liv.*

*Längst nere i djupet
måste du värja ditt liv.
Där havsytan sluter sig
som en svepduk av siden
kring dagsljusets slocknande strålar, bland gallerverk och urnor
där iskylan kramar hörseln ur ditt öra synen ur ditt öga,
längst nere i djupet måste du värja ditt liv.*

*Längst nere i djupet
längst inne i elden.
Dunklet tillhör du och havens höstblom,
elden tillhör du och vårens störtande skimmel,
men intill dödens linje
är kravet ett
och valet ett:
själv dunkel, eld och djup
måste du i djupet, elden, dunklet
vid den avhuggna stammens löddrande smärta
värja ditt liv.*

- Venneberg

Vännen

Det är något du inte berättat för din vän. Din vän sedan barnsben, den som har sett dig växa upp, den enda som kommer ihåg varför gula kattögonglaskulor är magiska och också fortfarande hittar till gömmet bland stenarna bakom skolan, trots att skolan är riven sen tjugo år sedan. Den som alltid har sett dig och vet vem du är och vem du har varit, som tystlåten tioåring igenom folkölsfull fjortonåring och politiskt medveten sjuttonåring, examensångestdriven tjugofemåring, genom kärlek, äktenskap, husköp, småbarnsår, skilsmässa, jobb och jobb och jobb. Den som vet vem du är bakom allt det där, hen vet inte om det allra hemskaste du gjort. Det var för ett år sen nu, I morgon kväll är det precis ett år.

Ett år sen du var på väg hem från en jobbmiddag. Du borde inte kört, borde låtit bilen stå och tagit taxi hem. Men så mycket hade du väl inte druckit. Du var nästan hemma, svängde upp på er gata och körde på något precis i kröken, en liten duns i plåten bara, en soptunna eller en kvarlämnad skräppåse kvar från gatustädningen eller vadsomhelst. Vadsomhelst utom något levande. Och du fortsatte bort längs gatan, förbi din väns hus, vänster i kröken och ner för er backe och in i garaget. Bilen hade knappt fått en buckla. Och du stupade i säng. Det var kanske sista gången du sov gott.

För nästa morgon förstod du att du kört ihjäl din bästa väns barn. Det var ingen soptunna, det var Ivar som fyra år gammal lekt ute på gatan. Du har gjort allt du kunnat för att hjälpa din vän i sorgen, allt utom att berätta vem som körde ihjäl Ivar. Idag är ni på väg till en minnesstund.

Att döda ett barn av Stig Dagerman

Det är en lätt dag och solen står snett över slätten. Snart skall klockorna ringa, ty det är söndag. Mellan ett par rågåkrar har två unga hittat en stig som de aldrig förut gått och i slättens tre byar blänker fönsterrutorna. Män rakar sig framför speglarna på köksborden och kvinnor skär gnolande upp bröd till kaffet och barn sitter på golven och knäpper sina livstücken. Det är den lyckliga morgonen till en ond dag, ty denna dag skall ett barn dödas i den tredje byn av en lycklig man. Ännu sitter barnet på golvet och knäpper sitt livstykke och mannen som rakar sig säger att i dag skall de ta en roddtur nerför ån och kvinnan gnolar och lägger upp det nyskurna brödet på ett blått fat.

Det far ingen skugga över köket och ändå står mannen som skall döda barnet vid en röd bensinpump i den första byn. Det är en lycklig man som

tittar in i en kamera och i glaset ser han en liten blå bil och bredvid bilen en ung flicka som skrattar. Medan flickan skrattar och mannen tar den vackra bilden skruvar bensinförsäljaren fast locket på tanken och säger att de får en fin dag. Flickan sätter sig i bilen och mannen som skall döda ett barn tar upp sin plånbok ur fickan och säger att de skall åka till havet och vid havet skall de låna en båt och ro långt långt ut.

Genom de nerskruvade rutorna hör flickan i framsätet vad han säger, hon blundar och när hon blundar ser hon havet och mannen bredvid sig i båten. Det är ingen ond man, han är glad och lycklig och innan han stiger in i bilen står han ett ögonblick framför kylaren som gnistrar i solen och njuter av glansen och doften av bensin och hägg. Det faller ingen skugga över bilen och den blanka kofångaren har inga bucklor och inte heller är den röd av blod.

Men samtidigt som mannen i bilen i den första byn slår igen dörren till vänster om sig och drar ut startknappen öppnar kvinnan i öket i den tredje byn sitt skåp och hittar inget socker. Barnet som har knäppt sitt livstykke och knutit sina skor står på knä på soffan och ser ån som slingrar sig mellan alarna och den svarta ekan som ligger uppdragen i gräset. Mannen som skall förlora sitt barn är färdigrakad och viker just ihop spegeln. På bordet står kaffekopparna, brödet, grädden och flugorna. Det är bara sockret som fattas och modern säger åt sitt barn att springa över till Larssons och låna några bitar. Och medan barnet öppnar dörren ropar mannen efter det att skynda på, för båten väntar på stranden och de skall ro så långt ut som de aldrig förut rott. När barnet sedan springer genom trädgården tänker det hela tiden på ån och på båten och på fiskarna som slår och ingen viskar till det att det bara har åtta minuter kvar att leva och att båten skall ligga där den ligger hela den dagen och många andra dagar.

Det är inte långt till Larssons, det är bara tvärs över vägen och medan barnet springer över vägen far den lilla blå bilen in i den andra byn. Det är en liten by med små röda hus och nymornade människor som sitter i sina kök med kaffekoppen höjd och ser bilen rusa förbi på andra sidan häcken med ett högt moln av damm bakom sig. Det går mycket fort och mannen i bilen ser äppelträden och de nytjörade telegrafstolparna skymta förbi som gråa skuggor. Det fläktar sommar genom vindrutan, de rusar ut ur byn, de ligger fint och säkert mitt på vägen och de är ensamma på vägen - ännu. Det är skönt att färdas alldeles ensam på en mjuk bred väg och ute på slätten går det ännu finare. Mannen är lycklig och stark och med högra armbågen känner han sin kvinnas kropp. Det är ingen ond man. Han har bråttom till

havet. Han skulle inte kunna göra en geting förnär, men ändå skall han snart döda ett barn. Medan de rusar fram mot den tredje byn sluter flickan åter ögonen och leker att hon inte skall öppna dem förrän de kan se havet och hon drömmer i takt med bilens mjuka krängningar om hur blankt det skall ligga. Ty så obarmhärtigt är livet konstruerat att en minut innan en lycklig man dödar ett barn är han ännu lycklig och innan en kvinna skriker av fasa kan hon blunda och drömma om havet och den sista minuten i ett barns liv kan detta barns föräldrar sitta i ett kök och vänta på socker och tala om sitt barns vita tänder och om en roddtur och barnet självt kan stänga en grind och börja gå över en väg med några sockerbitar inslagna i vitt papper i högra handen och hela den sista minuten ingenting annat se än en lång blank å med stora fiskar och en bred eka med tysta åror.

Efteråt är allting för sent. Efteråt står en blå bil på sned över vägen och en skrikande kvinna tar handen för munnen och handen blöder. Efteråt öppnar en man en bildörr och försöker stå på benen fast han har ett hål av fasa inom sig. Efteråt ligger några vita sockerbitar meningslöst utströdda i blod och grus och ett barn ligger orörligt på mage med ansiktet hårt pressat mot vägen. Efteråt kommer två bleka människor som ännu inte fått dricka sitt kaffe utspringande genom en grind och ser en syn på vägen som de aldrig skall glömma. Ty det är inte sant att tiden läker alla sår. Tiden läker inte ett dödat barns sår och den läker dåligt smärtan hos en mor som glömt att köpa socker och skickar sitt barn över vägen för att låna och lika dåligt läker den ångesten hos en gång lycklig man som dödat det.

Ty den som har dödat ett barn åker inte till havet. Den som har dödat ett barn åker långsamt hem under tystnad och bredvid sig har han en stum kvinna med ombunden hand och i alla byar som de passerar ser de inte en enda glad människa. Alla skuggor är mycket mörka och när de skils är det fortfarande under tystnad och mannen som dödat barnet vet att denna tystnad är hans fiende och att han kommer att behöva år av sitt liv för att besegra den genom att skrika att det inte var hans fel. Men han vet att det är lögn och i sina natters drömmar skall han i stället önska att få en enda minut av sitt liv tillbaka för att göra denna enda minut annorlunda. Men så obarmhärtigt är livet mot den som dödat ett barn att allting efteråt är för sent.

Vännen

Krux: Du måste berätta för din vän vad som hände för ett år sedan, och du måste få din väns förlåtelse.

Inför eder, mänskor alla, vill jag stillsamt falla ned,
här där dödens vindar mumla över hård och öde hed.
Ej för Gud men inför Eder kläds min kind i skammens snö
och jag tackar er av hjärtat om I dömen mig att dö.

Svagt i kärlek var mitt hjärta inför mina likars kval,
mina brott mot Eder, bröder, är som stjärnors tal.
Själviskhetens ande bar mig i min ungdoms stolta vår,
mina bröder jag förrådde under mödans mörka år.

Jag var feg och tordes sällan i en broders öga se,
och jag skalv av ångest när jag sågs mot själva döden le
Nu min bikt är klar och kort, ty: bröder, jag är sak till allt!
Och jag går mot döden gärna, när min broder så befallt

Binden därför med en trasa mina skygga ögon om -
bly som viner - jag dig lockar - nickelmantlad bödel - kom!
Dock ett ord, ett enda litet, återstår att säga än,
Hören, hören min predikan högt ur skymningen:

"I män skolen, när jag tyst har störtat mot den kära jorden ned,
alla mig med frid förlåta, ingen lämna kroppen vred.
Eljest skall jag själv befriad upp från gräset stilla stå,
medan I med röda synder dömda, oförlåtna gå!"

- Dan Andersson

Den sorgsna

För ett år sedan var din son Ivar, fyra år gammal, ute och lekte på gatan. Han borde förstås inte fått vara ute i mörkret själv. Det är så mycket som borde varit annorlunda. Men nu var han det, och därför dog han. Någon körde på honom och smet. Sedan dess har livet varit ett helvete. Sorgen är som en grå filt över livet, suger orken ur dig. Allt har fallit samman. Ditt äktenskap föll sönder. Ditt jobb, du orkade inte. Ditt liv, var är det för ett liv. Du hade – innan – tron på Gud, en ljus barnatro. Den slogs sönder av det här, men du försöker hitta tillbaka till den.

Den enda som är kvar är din vän. Din vän sedan barnsben, den som har sett dig växa upp, den enda som kommer ihåg varför gula kattögonglaskulor är magiska och också fortfarande hittar till gömmet bland stenarna bakom skolan, trots att skolan är riven sen tjugo år sedan. Den som alltid har sett dig och vet vem du är och vem du har varit, som tystlåten tioåring igenom folkölsfull fjortonåring och politiskt medveten sjuttonåring, examensångestdriven tjugofemåring, genom kärlek, äktenskap, husköp, småbarnsår, jobb och jobb och jobb. Den som vet vem du är bakom allt det där, den är fortfarande med dig. Har stöttat dig igenom det här fruktansvärda året, och är med dig idag också. I morgon är det ett år sedan Ivar dog, och ni är på väg till en minnesstund.

Att döda ett barn av Stig Dagerman

Det är en lätt dag och solen står snett över slätten. Snart skall klockorna ringa, ty det är söndag. Mellan ett par rågåkrar har två unga hittat en stig som de aldrig förut gått och i slättens tre byar blänker fönsterrutorna. Män rakar sig framför speglarna på köksborden och kvinnor skär gnolande upp bröd till kaffet och barn sitter på golven och knäpper sina livstücken. Det är den lyckliga morgonen till en ond dag, ty denna dag skall ett barn dödas i den tredje byn av en lycklig man. Ännu sitter barnet på golvet och knäpper sitt livstykke och mannen som rakar sig säger att i dag skall de ta en roddtur nerför ån och kvinnan gnolar och lägger upp det nyskurna brödet på ett blått fat.

Det far ingen skugga över köket och ändå står mannen som skall döda barnet vid en röd bensinpump i den första byn. Det är en lycklig man som tittar in i en kamera och i glaset ser han en liten blå bil och bredvid bilen en ung flicka som skrattar. Medan flickan skrattar och mannen tar den vackra bilden skruvar bensinförsäljaren fast locket på tanken och säger att de får en fin dag. Flickan sätter sig i bilen och mannen som skall döda ett barn tar upp sin plånbok ur fickan och säger att de skall åka till havet och vid havet

skall de låna en båt och ro långt långt ut.

Genom de nerskruvade rutorna hör flickan i framsätet vad han säger, hon blundar och när hon blundar ser hon havet och mannen bredvid sig i båten. Det är ingen ond man, han är glad och lycklig och innan han stiger in i bilen står han ett ögonblick framför kylaren som gnistrar i solen och njuter av glansen och doften av bensin och hägg. Det faller ingen skugga över bilen och den blanka kofångaren har inga bucklor och inte heller är den röd av blod.

Men samtidigt som mannen i bilen i den första byn slår igen dörren till vänster om sig och drar ut startknappen öppnar kvinnan i öket i den tredje byn sitt skåp och hittar inget socker. Barnet som har knäppt sitt livstykke och knutit sina skor står på knä på soffan och ser ån som slingrar sig mellan alarna och den svarta ekan som ligger uppdragen i gräset. Mannen som skall förlora sitt barn är färdigrakad och viker just ihop spegeln. På bordet står kaffekopparna, brödet, grädden och flugorna. Det är bara sockret som fattas och modern säger åt sitt barn att springa över till Larssons och låna några bitar. Och medan barnet öppnar dörren ropar mannen efter det att skynda på, för båten väntar på stranden och de skall ro så långt ut som de aldrig förut rott. När barnet sedan springer genom trädgården tänker det hela tiden på ån och på båten och på fiskarna som slår och ingen viskar till det att det bara har åtta minuter kvar att leva och att båten skall ligga där den ligger hela den dagen och många andra dagar.

Det är inte långt till Larssons, det är bara tvärs över vägen och medan barnet springer över vägen far den lilla blå bilen in i den andra byn. Det är en liten by med små röda hus och nymornade människor som sitter i sina kök med kaffekoppen höjd och ser bilen rusa förbi på andra sidan häcken med ett högt moln av damm bakom sig. Det går mycket fort och mannen i bilen ser äppelträden och de nytjärade telegrafstolparna skymta förbi som gråa skuggor. Det fläktar sommar genom vindrutan, de rusar ut ur byn, de ligger fint och säkert mitt på vägen och de är ensamma på vägen - ännu. Det är skönt att färdas alldeles ensam på en mjuk bred väg och ute på slätten går det ännu finare. Mannen är lycklig och stark och med högra armbågen känner han sin kvinnas kropp. Det är ingen ond man. Han har bråttom till havet. Han skulle inte kunna göra en geting förnär, men ändå skall han snart döda ett barn. Medan de rusar fram mot den tredje byn sluter flickan åter ögonen och leker att hon inte skall öppna dem förrän de kan se havet och hon drömmer i takt med bilens mjuka krängningar om hur blankt det skall ligga. Ty så obarmhärtigt är livet konstruerat att en minut innan en

lycklig man dödar ett barn är han ännu lycklig och innan en kvinna skriker av fasa kan hon blunda och drömma om havet och den sista minuten i ett barns liv kan detta barns föräldrar sitta i ett kök och vänta på socker och tala om sitt barns vita tänder och om en roddtur och barnet självt kan stänga en grind och börja gå över en väg med några sockerbitar inslagna i vitt papper i högra handen och hela den sista minuten ingenting annat se än en lång blank å med stora fiskar och en bred eka med tysta åror.

Efteråt är allting för sent. Efteråt står en blå bil på sned över vägen och en skrikande kvinna tar handen för munnen och handen blöder. Efteråt öppnar en man en bildörr och försöker stå på benen fast han har ett hål av fasa inom sig. Efteråt ligger några vita sockerbitar meningslöst utströdda i blod och grus och ett barn ligger orörligt på mage med ansiktet hårt pressat mot vägen. Efteråt kommer två bleka människor som ännu inte fått dricka sitt kaffe utspringande genom en grind och ser en syn på vägen som de aldrig skall glömma. Ty det är inte sant att tiden läker alla sår. Tiden läker inte ett dödat barns sår och den läker dåligt smärtan hos en mor som glömt att köpa socker och skickar sitt barn över vägen för att låna och lika dåligt läker den ångesten hos en gång lycklig man som dödat det.

Ty den som har dödat ett barn åker inte till havet. Den som har dödat ett barn åker långsamt hem under tystnad och bredvid sig har han en stum kvinna med ombunden hand och i alla byar som de passerar ser de inte en enda glad människa. Alla skuggor är mycket mörka och när de skils är det fortfarande under tystnad och mannen som dödat barnet vet att denna tystnad är hans fiende och att han kommer att behöva år av sitt liv för att besegra den genom att skrika att det inte var hans fel. Men han vet att det är lögn och i sina natters drömmar skall han i stället önska att få en enda minut av sitt liv tillbaka för att göra denna enda minut annorlunda. Men så obarmhärtigt är livet mot den som dödat ett barn att allting efteråt är för sent.

Den Sorgsna

Krux: Du kan gå av i Kymlinge om du vill, men om din vän ska kunna gå av måste du förlåta den för något den har gjort. Du kan också välja döma dig själv och din vän till en evig plåga.

“Time is fluid here,” said the demon.
He knew it was a demon the moment he saw it. He knew it, just as he knew the place was Hell. There was nothing else that either of them could have been.

The demon was rake thin and naked. It was deeply scarred, and it appeared to have been flayed at some time in the distant past. It had no ears, no sex. Its lips were thin and scetic, and its eyes were a demon's eyes; they had seen too much and gone too far, and under their gaze he felt less important than a fly.

“What happens now?” he asked.
“Now,” said the demon, in a voice that carried with it no sorrow, no relish, only a dreadful flat resignation, “you will be tortured.”

“For how long?”
But the demon shook its head and made no reply. It walked slowly along the wall, eyeing first one end of the devices that hung there, and then another. At the far end of the wall, by the closed door, was a cat's-tails made of frayed wire. The demon took it down with one three-fingered hand and walked back, carrying it reverently. It placed the wire tines onto the brazier, and stared at them as they began to heat up.

“That's inhuman.”
“Yes.”

The tips of the cat's tails were glowing a dead orange. As the demon raised its arm to deliver the first blow, it said, “In time you will remember even this moment with fondness.”

“You are a liar.”
“No,” said the demon. “The next part,” it explained, in the moments before it brought down the cat, “is worse.” Then the tines of the cat landed on the man's back with a crack and a hiss, tearing through the expensive clothes, burning and rending and shredding as they struck, and, not for the last time, he screamed.

There were two hundred and eleven implements in the walls of that room, and in time he was to experience each of them. When, finally, the Lazarene's Daughter, which he had grown to know intimately, had been cleaned and replaced on the wall in the two hundred and eleventh position, then, through wrecked lips, he gasped, “Now what?”

“Now,” said the demon, “the true pain begins.”
It did.

Everything he had ever done that had been better left undone. Every lie he had told—told to himself, or told to others. Every little hurt, all the great hurts. Each one was pulled out of him, detail by detail, inch by inch. The demon stripped away the cover of forgetfulness, stripped everything down to the truth, and it hurt more than anything. The demon took apart his life, moment by moment, instant by awful instant. It lasted a hundred years, perhaps, or a thousand—they had all the time there ever was, in that gray room—and toward the end he realized that the demon had been right. They physical torture had been kinder. And it ended.

And once it ended, it began again. There was a self-knowledge that he had not had the first time, which somehow made everything worse. Now, as he spoke, he hated himself. There were no lies, no evasions, no room for anything except the pain and the anger. He spoke. He no longer wept. And when he finished, a thousand years later, he prayed that now the demon would go to the wall, and bring down the skinning knife, or the choke-pear, or the screws.

“Again,” said the demon. He began to scream. He screamed for a long time. “Again,” said the demon, when he was done, as if nothing had been said. It was like peeling an onion. This time through his life he learned about consequences. He learned the results of things he had done; things he had been blind to as he did them; the ways he had hurt the world; the damage he had done to people he had never known, or met, or encountered. It was the hardest lesson yet.

“Again,” said the demon, a thousand years later.

He crouched on the floor, beside the brazier, rocking gently, his eyes closed, and he told the story of his life, re-experiencing it as he told it, from birth to death, changing nothing, leaving nothing out, facing everything. He opened his heart. When he was done, he sat there, eyes closed, waiting for the voice to say, “Again,” but nothing was said. He opened his eyes. Slowly, he stood up. He was alone.

At the far end of the room, there was a door, and as he watched, it opened. A man stepped through the door. There was terror in the man’s face, and arrogance, and pride. The man, who wore expensive clothes, took several hesitant steps into the room, and then stopped. When he saw the man, he understood.

“Time is fluid here,” he told the new arrival.

Friaren

För tre år sedan åkte du just det här tåget, och det var här du träffade henne, din kärlek, som nu sitter mitt emot dig och ler. Det har inte varit tre helt lätta år, men ni har klarat det tillsammans. Ni har båda pluggat och levt på studiemedel och bollats omkring i Stockholms bostadsmarknad, bott i lådor och koffertar och i andra människors källare och jobbat extra och varit arbetslösa och sett för lite av varandra. Ibland undrar du hur ni skulle orka. Vad är ni för varandra egentligen, vad finns det här som ger glädje och ork? Men tillsammans har ni klarat det och berättelsen om hur det ska bli sen har hållit er flytande. När livet är på fötter och ekonomin är ordnad och värden ligger framför era fötter. Då kommer allt bli så bra. Och nu är då här! Nu har du blivit färdig läkare och din kärlek har just fått besked att provanställningen på arkitektbyrån har övergått till fast tjänst. Livet öppnar sig. Och i fickan har du en ring du sett ut, och på din tunga bränner frågan. Frågan du kommer ställa så snart tåget bara har börjat rulla.

Nu släcker de på scenen
Nu återstår ett öronsus
Spara känslorna till gryningen
Ta in varenda blick och alla orden
Det är tomt i garderoben

Och allt har fått ett annat ljus
Hon i baren räknar kassan
Och vakterna går runt och flyttar
bord
Och allting, allting, allting
Allting, allting, ja allt
Är nästan perfekt

Alla sjöarna och skogarna
Natten är så varm och still
Och det är tjugo mil att åka
Och jag sover hela vägen in till stan
Alla ljus och alla ögon
Allt som jag har längtat till
Det är tyst i telefonen
Det är ingen som har sökt mig
under dan

Men allting, allting, allting
Allting, allting, ja allt
Är nästan perfekt

Och jag känner inte riktigt
Och jag lever inte riktigt
Under dagarna som inte riktigt
finns
Men så kommer en säsong igen
Och strömmen går igång igen
Och nätterna blir ljusa
Och jag känner och jag lever
Och jag minns

Ja allting, allting, allting
Allting, ja allt
Är nästan perfekt
Nästan perfekt

- Winnerbäck

Friaren

Krux: Framtiden är död, drömmen om er kommer aldrig att gå i uppfyllelse. Det ni hoppats och längtat till finns inte mer. Vad är ni då? Räcker ni? Kan ni finna tillräcklig glädje i det som varit för att gå av och gå vidare? Eller ska döden få skilja er åt?

Återigen gryr dagen vid din bleka skuldra
Genom frostigt glas syns solen som en hundra
Ditt hår det flyter över hela kudden.

Om du var vaken skulle jag ge dig
allt det där jag aldrig ger dig
men du jag ger dig min morgon
jag ger dig min dag

Vår gardin den böljar svagt där solen strömmar
Långt bakom ditt öga sviner nattens drömmar
Du drömmer om nåt fint, jag ser du småler.

Om du var vaken skulle jag ge dig
allt det där jag aldrig ger dig
men du jag ger dig min morgon
jag ger dig min dag

Utanför vårt fönster hör vi markens sånger
Som ett rastlöst barn om våren dagen kommer
Lyssna till den sång som jorden sjunger.

Om du var vaken skulle jag ge dig
allt det där jag aldrig ger dig
men du jag ger dig min morgon
jag ger dig min dag

Likt en sländas spröda vinge ögat skälver
Solens smälta i ditt hår kring pannan välver
Du jag tror vi flyr rakt in i solen.

Om du var vaken skulle jag ge dig
allt det där jag aldrig ger dig
men du jag ger dig min morgon
jag ger dig min dag

- Åkerström

Den Tilltänkta

För tre år sedan åkte du just det här tåget, och det var här du träffade hen, din kärlek, som nu sitter mitt emot dig och ler.

Det har inte varit tre helt lätta år, men ni har klarat det tillsammans. Ni har båda pluggat och levt på studiemedel och bollats omkring i Stockholms bostadsmarknad, bott i lådor och koffertar och i andra människors källare och jobbat extra och varit arbetslösa och sett för lite av varandra. Ibland undrar du hur ni skulle orka. Vad är ni för varandra egentligen, vad finns det här som ger glädje och ork? Men tillsammans har ni klarat det och berättelsen om hur det ska bli sen har hållit er flytande. När livet är på fötter och ekonomin är ordnad och värden ligger framför era fötter. Då kommer allt bli så bra.

Och nu är då här! Din kärlek är äntligen färdig läkare. Och du har äntligen fått jobb, och inte som nattvaktare på en galleria utan på just det arkitektkontor du drömt om, och igår sa chefen att provanställningen skulle gå över i fast tjänst. Livet öppnar sig. Hemma i papperskorgen ligger ett positivt graviditetstest och så snart tåget rullar ska du berätta för din kärlek att ni ska bli föräldrar.

So let the people talk
This Monday morning walk
Right past the fabulous mess we're in

It's gonna be a beautiful day
So do the bluebirds say
As I take your hand
And you take my kiss
And I take the world

'Cause out of all the people I've known
The places I've been
The songs that I have sung
The wonders I've seen

Now that the dreams
Are all coming true
Who is the one that
Leads me on through?

It's you who puts me
In the magic position, darling now
You've put me in the magic position
To live, to learn, to love in the major key

And I know how you've hurt
And been dragged through the dirt
But come on, get back up
It's the time to live

So give your love to me
I'm gonna keep it carefully
So deep in the treasure chest
Below my breast

'Cause out of all the people I've known
The places I've been
The songs that I have sung
The wonders I've seen

Now that the dreams
Are all coming true
Who is the one that
Leads me on through?

It's you who puts me
In the magic position, darling now
You've put me in the
Magic position, darling so

Let me put you in the
Magic position, darling 'cause
I'm singing in the, the major key

Let me put you in the major key

- Patrick Wolf

Den Tilltänkta

Krux: Framtiden är död, drömmen om er kommer aldrig att gå i uppfyllelse. Det ni hoppats och längtat till finns inte mer. Vad är ni då? Räcker ni? Kan ni finna tillräcklig glädje i det som varit för att gå av och gå vidare? Eller ska döden få skilja er åt?

Why sit ye idly dreaming all the day,
While the golden, precious hours flit away?
See you not the day is waning, waning fast?
That the morn's already vanished in the past?

When the glowing noon approaches, we will rest
Who have worked through all the morning; but at best,
If you work with zeal and ardor till the night,
You can only make the wasted moments right.

Think you life was made for dreaming, nothing more,
When God's work lies all unfinished at your door?
Souls to save and hearts to strengthen—ah! such work,
Such a richly freighted labor, who would shirk?

Then arise, O idle dreamer! Dreams are sweet,
But better flowers are growing at your feet.
If you crush, or pass unheeding, idle friend,
You shall answer for their ruin in the end.

- Ella Wheeler Wilcox

Den nyrike

Du är self made, du är den amerikanska drömmen, du är den som visar att med två händer och ett skarpt sinne kan man komma hur långt som helst. Ingen har daltat, ingen har hjälpt dig, din framgång är bara din och du kan göra vad som helst och lyckas. Du kan göra vad som helst för att lyckas.

Du var ung när du tog fram nya IT-lösningar tillsammans med några kompisar, investeringspengarna rullade in och du lyckades med konststycket att sälja och gå vidare med dina investeringar i rättan tid, innan allt vände och bubblan sprack. De gamla vännerna blev kvar på fel sida konjunkturkurvan, men du strävar vidare. Vidare, ständigt uppåt. Du är en av dem som lyckas, och varenda en av dina statusprylar är ett tecken på det. Nya vänner, nytt liv.

Tillsammans med dina nya vänner och kollegor är du säker på att era åsikter är viktigare, mer välgrundade och skarpare och bör tas på allvar. Människor som ni har en särskild position och särskilda privilegier i samhället, i motsats till majoriteten av folket som inte har förmågor eller förutsättningar av att leva upp till kraven. Ni är avsedda att leda landet, och folk bör vara tacksamma över det. Det är inte sant att alla är lika, somliga har helt enkelt större potential och bättre förmåga att realisera de än andra; och ni är sådana. När du är med dina nya vänner känns det självklart att det är såhär.

Ensam börjar du undra. Du är ändå fortfarande ganska ny på firman där Aristokraten jobbat mycket längre. Du måste fortfarande bevisa dig, visa att du är passar in på den här nivån. Det är ett högt spel, med mycket pengar inblandat. Det är så du förklarar, försvarar, det för dig själv. Försvarar det ni faktiskt gör, försvarar att folk kommer i kläm, kommer till skada på grund av era – på grund av dina – beslut. Men det är ju inte du som skrivit reglerna, du är bara med och spelar.

"Material Girl"

Some boys kiss me, some boys hug me
I think they're O.K.
If they don't give me proper credit
I just walk away

They can beg and they can plead
But they can't see the light, that's right
'Cause the boy with the cold hard cash
Is always Mister Right, 'cause we are

Living in a material world
And I am a material girl
You know that we are living in a
material world
And I am a material girl

Some boys romance, some boys slow
dance
That's all right with me

If they can't raise my interest then I
Have to let them be

Some boys try and some boys lie but
I don't let them play
Only boys who save their pennies
Make my rainy day, 'cause they are

Living in a material world
Living in a material world

Boys may come and boys may go
And that's all right you see
Experience has made me rich
And now they're after me, 'cause
everybody'
A material, a material, a material, a
material world

Den Nyrike

Krux:

Vad är det du har blivit egentligen, och till vilket pris? För att få gå av tåget måste du inse och erkänna alla människors lika värde och finnas där för någon annans skull, inte för din egen. Kanske kan du rädda någon, om du värderar dennes liv högre än ditt.

I know how to hurt
I know how to heal
I know what to show
And what to conceal
I know when to talk
And I know when to touch
No one ever died from wanting too much

The world is not enough
But it is such a perfect place to start, my love
And if you're strong enough
Together we can take the world apart, my love

People like us
Know how to survive
There's no point in living
If you can't feel the life
We know when to kiss
And we know when to kill
If we can't have it all
Then nobody will

The world is not enough
But it is such a perfect place to start, my love
And if you're strong enough
Together we can take the world apart, my love

I feel safe
I feel scared
I feel ready
And yet unprepared
The world is not enough
But it is such a perfect place to start, my love
And if you're strong enough
Together we can take the world apart, my love

The world is not enough
The world is not enough
No Nowhere near enough,
The world is not enough

- Arnold

Aristokraten

”På lördagarna skulle det vara lördagsgodis. Då köpte min pappa två chokladkakor. Och vi är tre syskon. Ett barn fick inget. Och så sade han ’Jag vill bara lära er en sak. Världen är orättvis.’”

Du är rik, född med silversked i mun. Din släkt är jordägaradel sedan generation efter generation. Du har, som dina föräldrar före dig, gått på bästa internatskolan, en klick med likasinnade, tillsammans var ni överlägsna alla andra. Era pengar, era anor, era kontakter, er skolning. Ni är helt enkelt lite bättre än de flesta. Och därför är det bara rimligt att saker och ting blir som du vill. Tillsammans med dina vänner och kollegor är du säker på att era åsikter är viktigare, mer välgrundade och skarpare och bör tas på allvar. Människor som ni har en särskild position och särskilda privilegier i samhället, i motsats till majoriteten av folket som inte har förmågor eller förutsättningar av att leva upp till kraven. Ni är avsedda att leda landet, och folk bör vara tacksamma över det. Det är inte sant att alla är lika, somliga har helt enkelt större potential och bättre förmåga att realisera de än andra; och ni är sådana. När du är med dina kollegor känns det självklart att det är såhär.

Ensam börjar du undra. Ibland känns det aldrig som att du hade något eget val. Det var givet att du skulle börja i firman, firman som nyligen anställde Den Nyrike. Du kan avundas hen, hen har verkligen valt detta själv och kämpat för att komma hit. Hen är nog helt säker på sig själv och på det ni gör. Hen sitter nog aldrig vaken i vargtimmen och brottas med det ni faktiskt gör, att folk kommer i kläm, kommer till skada på grund av era – på grund av dina – beslut. Men det är ju inte du som skrivit reglerna, du är bara med och spelar, och du kunde aldrig valt annorlunda. Vad hade pappa sagt.

Att i gryningens stiltje sitta tryggt i sadeln.
För en gångs skull redo att möta dagen.
Med lätthet se ned på allt folk som är fel.
I moraliskt förakt växa upp till sin prakt,
och med lätthet klamra sig fast.
Man önskar ibland att någon skänkte en hand,
Men det är öga för öga, och tand för en tand.
- Ondaem

Better than you
I look at you, then you me
Hungry and thirsty are we
Holding the lion's share
Holding the key
Holding me back cause I'm striving to be...

Better than you
Better than you

Lock horns I push and I strive
Somehow I feel more alive
Bury the need for it
Bury the seed
Bury me deep where there's no will to be

Better than you
Better than you

Oh, can't stop this train from rolling
Oh, no, nothing brings me down
No, I couldn't stop this train from rolling
on and on on
No, no, forever holding on...

Oh, can't stop this train from rolling
Oh, yo, you can't take it down
No, never stop this locomotion, on and
on and on and on
No, you can't bring it down cause I'm
Better than you
Oh better than you

- Hetfield, Ulrich

Aristokraten

Krux: Vari ligger egentligen ditt eget värde? Vem är du, förutom dina anor, och vad kan de rättfärdiga? För att få gå av tåget måste du inse och erkänna alla människors lika värde och finnas där för någon annan människas skull. Kanske kan du rädda någon, om du värderar dennes liv högre än ditt.

Havet välte, stormen ven,
vågorna rullade asklikt grå.
"En man är vräkt över bord, kapten!"
Jaså.

"Ännu kan ni rädda hans liv, kapten!"
Havet välte, stormen ven.
"Ännu kan en lina den arme nå!"
Jaså.

Vågorna rullade asklikt grå.
"Nu sjönk han, nu syns han ej mer, kapten!"
Jaså.

Havet välte, stormen ven.
- Fröding

Det bildas en extra mil på vägen,
jag dör för din synd.
"Livet är enkelt, livet är snällt"
Det perspektivet kommer döda dig,
förmögenhet och känd, är tortyr och skam.

Tänk två gånger innan du pratar.
Ära och skam, det är samma sak.
Mitt namn är din förlust.
Be inte för mig

Jag behöver inte din sympati,
För jag bryr mig verkligen inte.
Vad mer kan du behöva!
fortfarande så är förmögenhet och känd,
bara en tortyr och skam.

Men du förstår fortfarande inte.
Ära och skam, det är samma sak.
Mitt namn är din förlust.
Offra mig, för nu offrar jag dig
- Jospbol

Den integrerade

»Please help me go to Swed.« Du var 17 och din skolengelska var långt ifrån perfekt, men den har räckt till för att du och ditt syskon, 15 år gammal, ska kunna ta sig hela vägen från Kirkuk till Sverige. Resan från norra Irak hade tagit tre veckor som kändes som en evighet och kostat drygt 60 000 kronor och du vill helst inte minnas kylan i bergen, hettan i städerna, bensindoften i långtradaren, alla ljuden, alla människor som var farliga, den ständiga gnagande rädslan och den urbergsstarka viljan att överleva. Men till sist var ni framme. Visserligen framför ögonen på tulltjänsteman Lena Svensson, men trots allt framme i det land som ni så länge längtat efter.

I Irak finns inget kvar, inga föräldrar, ingen släkt, bara sånt som vår dig att vakna kallsvettig och darrande om nätterna - mindre ofta nu, men ändå - och så lilla Faryal som inte var mer än sex år då och som ni var tvungna att lämna hos främmande människor. Sedan ni satt där framför Lena Svenssons skrivbord har det gått tre år. Det har varit tufft, du minns asylprocessen som i en dimma. Men nu har dimman lättat. Ni har fått en plats här, uppehållstillstånd och du gör ditt allra bästa för att passa in. Du har kämpat med engelskan och svenskan och allt annat som man måste lära sig i ett nytt land. Vad man äter, vad man har på sig, hur man hälsar, vad man säger och inte säger. Det har gått bra, du har jobb och ni har en bostad. Så nu är ni redo, redo att ta hit Faryal. Faryal ska få komma hit och du kommer att ta hand om henne på samma sätt som du tagit hand om ditt yngre syskon ända sen ni lämnade Irak. Och det behövs, ditt syskon har inte arbetat särskilt hårt för att anpassa sig till ert nya hemland, håller envist kvar vid allt som ni förlorade i Irak. Du är den som tar ansvar, som tar reda på hur det ska vara och du måste fortsätta med det för alltid. Om du orkar.

'I början då jag var en främling som skulle erövra främlingskapet kastade jag mig över det nya språket likt en utsvulten hund över en saftig köttbit. Jag åt upp svenskan. Jag fyllde min mun med ord, tuggade dem, svalde dem. Jag tog vissa ord i min mun som praliner. Fors, älv, flod, fjäll, berg, hav, vik, sol, moln, regn, snö, dag, natt. Jag föll platt för den svenska naturens enstavighet.'

- Kallifatides

Havsstilhet

Här står himlens bleka lyftning
hög kring hav och strand,
här går likt en sorgsen snyftning
vågens slag mot land.
Här är frigjord tanke vida
rum att färdas i,
här är ljuvt för örat bida
alltets symfoni.
Här där himlens tomma välvning
siar hög och stum
famnar i en långsam skälvning
vattnets öde rum,
här kan fritt ditt hjärta tömma
all sin klagan ut,
här är ljuvt att ostört drömma
livets dröm till slut.

- Vilhelm Ekelund

Den Integrerade

Krux: Du kan välja att gå av tåget och vandra vidare, men vad kommer då hända med Faryal?

Det kan finnas en möjlighet för en av er att överleva, och i så fall är du kanske den bäst lämpade, du kan ta bra hand om Faryal här i Sverige, Men orkar du vara den starke ännu en gång?

Mottagande av ensamkommande barn

Meddelandebladet behandlar i huvudsak genomförda ändringar i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., LMA.

Inledning

Lagändringar i syfte att förbättra mottagandet av asylsökande ensamkommande barn trädde i kraft den 1 juli 2006. Den nya regleringen innebär i korthet att boendet för ensamkommande barn ska tillhandahållas av kommuner – främst sådana kommuner som träffat överenskommelser med Migrationsverket om detta. Migrationsverket behåller ett övergripande ansvar; verket ansvarar för i vilken kommun barnen placeras och har kostnadsansvar för mottagandet. Genom lagändringen renodlas ansvarsfördelningen mellan stat och kommun. Vidare förtydligas vilken kommun som ska anses vara barnets vistelsekommun och därmed ha ansvaret för barnets boende och för att barnet får det stöd och en hjälp som föreskrivs i socialtjänstlagen (2001:453), SoL.

Då vissa kommuner träffar överenskommelser med Migrationsverket om att ta emot asylsökande ensamkommande barn kan beredskapen och kompetensen främst koncentreras till dessa kommuner. Vidare medför det att ensamkommande barn fullt ut kan förväntas komma i åtnjutande av de stödsatser som socialtjänsten kan erbjuda.

Om barnet behöver ny vårdnadshavare

Denna handbok är ett komplement till Socialstyrelsens allmänna råd om socialnämndens ansvar vid behov av ny vårdnadshavare (SOSFS 2006:20). Syftet med handboken är att ge vägledning vid socialtjänstens utredningar när barn står utan vårdnadshavare eller av andra skäl behöver en ny vårdnadshavare. Handboken bygger på lagstiftning, förarbeten, rättsfall, JO-uttalanden och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2006:5) om dokumentation vid handläggning av ärenden och genomförande av insatser enligt SoL, LVU, LVM och LSS, gäller i verksamhet som bedrivs enligt den rubricerade lagstiftningen.

Ensamkommande barn

När ett ensamkommande barn beviljats uppehållstillstånd i Sverige ska en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare utses för barnet, om inte särskilda skäl talar emot det (10 § Lgeb), se vidare under avsnittet Särskilt förordnad vårdnadshavare (s. 118). En av de grunder som kan komma i fråga för ett sådant förordnande är att barnets föräldrar är döda (6 kap. 9 § FB). Det krävs emellertid att båda föräldrarna är döda för att ett förordnande ska kunna göras med stöd av 6 kap. 9 § FB. Om endast en av föräldrarna är avliden och den andra vistas på okänd ort, kan det i stället bli aktuellt att utse en vårdnadshavare enligt 6 kap. 8 a § FB72 (se s. 42).

Ändring i vårdnaden på grund av att en eller båda vårdnadshavarna dör (6 kap. 9 § FB)

Om vårdnadshavarna dör, ska rätten på anmälan av socialnämnden eller när förhållandet annars blir känt anförtra vårdnaden åt en eller två särskilt förordnade (6 kap. 9 § första stycket FB). Socialnämnden bör emellertid i regel väcka talan om överflyttning av vårdnaden i dessa situationer. Men det förutsätter samtidigt att det finns någon att flytta över vårdnaden till, någon

som är lämpad att ge barnet omvårdnad, trygghet och en god fostran. Ibland kan det vara bättre för barnet att han eller hon får rota sig i ett familjehem och att nämnden väcker talan om en överflyttning av vårdnaden först när det har visat sig att familjehemsplaceringen utfallit positivt för barnet.

Vi lever vissa dör men du ska veta att
Jag ska alltid vara med dig.
Jag glömmmer dig aldrig.
Efter att du hjälpte mig den dagen.

Jag föddes och tiden rinner.
Snabbare än ljuset.
Du föds och en ny framtid föds med dig.
Jag ska hjälpa dig som du hjälpte mig.
Jag ska rädda dig som du räddade mig.

I framtiden är alla vänner.
Fortsätter jag leva så långt som du lever.
Så kommer du få den hjälp du aldrig fått.
Nya fordon kommer gamla fordon går.

Men när jag ser ditt leende så är framtiden stor.
Men om du är fortfarande ledsen.
Så tar jag en kniv och sticker in den i hjärtat.

- Ahmed 5c, Rosengårdsskolan

Den Bevarande

»Please help me go to Swed.« Ditt storasyskon var 17 år och skolengelskan var långt ifrån perfekt, men den har räckt till för att ni ska kunna ta sig hela vägen från Kirkuk till Sverige. Själv var du 15 år gammal. Resan från norra Irak hade tagit tre veckor som kändes som en evighet och kostat drygt 60 000 kronor och du vill helst inte minnas kylan i bergen, hettan i städerna, bensindoften i långtradaren, alla ljuden, alla människor som var farliga, den ständiga gnagande rädslan och den urbergsstarka viljan att överleva. Men till sist var ni framme. Visserligen framför ögonen på tulltjänsteman Lena Svensson, men trots allt framme i det land som ni så länge längtat efter. I Irak finns inget kvar, inga föräldrar, ingen släkt, bara sånt som var dig att vakna kallsvettig och darrande om nätterna - mindre ofta nu, men ändå – och så lilla Faryal som inte var mer än sex år då och som ni var tvungna att lämna hos främmande människor. Det var hemskt, att Faryal var kvar. Din lilla lillasyster med de stora ögonen och sin lilla varma hand som du brukade hålla tills hon somnade. Det var bara du som kunde få henne att somna sen mamma dog.

Sedan ni satt där framför Lena Svenssons skrivbord har det gått tre år. Det har varit tufft, du minns asylprocessen som i en dimma. Men nu har dimman lättat. Ni har fått uppehållstillstånd och en bostad och ditt storasyskon har rentav ett jobb. Hen har kastat sig med hull och hår in i det nya landet. Själv är du mer avvaktande. Du vill inte be någon om hjälp, du är stolt över vilka ni är, varifrån ni kommer och allt ni klarat. Ni kommer klara det här också, bara ni inte tappar bort vilka ni är. För nu kommer Faryal, ni är på väg för att hämta henne på Arlanda. Och du ska ta så väl hand om henne och skydda henne från allt främmande i Sverige och berätta era sagor på ert mjuka språk just såsom du brukade göra.

”Men mina döttrar broderar. Jag gör dem sällskap. Det är augustikväll i vårt kök och vi syr slingrande blomrankor. Min farmor broderade också, hon med von i sitt efternamn, jag har ett av hennes broderier inramat på en vägg; lätt kubistiska fåglar och former i urblekta trådar. Min mormor vävde och jag hade länge en trasmatta hon gett mig. Vi gick sönder den till slut. Önskar ibland att allt skulle gå att rama in och bevara. Önskar ibland att vissa ramar som verkar ha fastnat kring oss knappt skönjbara, men envist kvadratiske, skulle gå att haka av och ställa undan. Förgänglighet och fördröjning. Visst skaver det”

- Sjögren

Jag längtar hem sen åtta långa år.
I själva sömnen har jag längtan känt.
Jag längtar hem. Jag längtar, var jag går
— men ej till människor! Jag längtar marken,
jag längtar stenarna, där barn jag lekt.
- Heidenstam

Jag vill hem till dalen vid Kango
där ljungen står brinnande röd
som ett trots i flammande lågor
framför höstens hotande död -
där fjärlar, färggrant glada
på mjöliga vingar sväva
och tunga, sjungande humlor
i den svällande myllan gräva.
Jag vill hem till det fattiga folket
som svettas i somrarnas glöd,
som vakar i bittra nätter
i envig mot köld och nöd. -
Jag vill dit där molnen gå tunga
under skyn där stjärnor skina,
och där obygdssorsarna sjunga
i takt med visorna mina.

- Andersson

Den Bevarande

Krux: Du kan välja att gå av tåget och vandra vidare, men vad kommer då hända med Faryal. Det kan finnas en möjlighet för en av er att överleva, och isåfall är du den bäst lämpade, du står ändå Faryal närmst och kan vara hennes trygghet i allt det här nya skrämmande. Men klarar du det själv?

Mottagande av ensamkommande barn

Meddelandebladet behandlar i huvudsak genomförda ändringar i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., LMA.

Inledning

Lagändringar i syfte att förbättra mottagandet av asylsökande ensamkommande barn trädde i kraft den 1 juli 2006. Den nya regleringen innebär i korthet att boendet för ensamkommande barn ska tillhandahållas av kommuner – främst sådana kommuner som träffat överenskommelser med Migrationsverket om detta. Migrationsverket behåller ett övergripande ansvar; verket ansvarar för i vilken kommun barnen placeras och har kostnadsansvar för mottagandet. Genom lagändringen renodlas ansvarsfördelningen mellan stat och kommun. Vidare förtydligas vilken kommun som ska anses vara barnets vistelsekommun och därmed ha ansvaret för barnets boende och för att barnet får det stöd och en hjälp som föreskrivs i socialtjänstlagen (2001:453), SoL.

Då vissa kommuner träffar överenskommelser med Migrationsverket om att ta emot asylsökande ensamkommande barn kan beredskapen och kompetensen främst koncentreras till dessa kommuner. Vidare medför det att ensamkommande barn fullt ut kan förväntas komma i åtnjutande av de stödsatser som socialtjänsten kan erbjuda.

Om barnet behöver ny vårdnadshavare

Denna handbok är ett komplement till Socialstyrelsens allmänna råd om socialnämndens ansvar vid behov av ny vårdnadshavare (SOSFS 2006:20). Syftet med handboken är att ge vägledning vid socialtjänstens utredningar när barn står utan vårdnadshavare eller av andra skäl behöver en ny vårdnadshavare. Handboken bygger på lagstiftning, förarbeten, rättsfall, JO-uttalanden och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2006:5) om dokumentation vid handläggning av ärenden och genomförande av insatser enligt SoL, LVU, LVM och LSS, gäller i verksamhet som bedrivs enligt den rubricerade lagstiftningen.

Ensamkommande barn

När ett ensamkommande barn beviljats uppehållstillstånd i Sverige ska en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare utses för barnet, om inte särskilda skäl talar emot det (10 § Lgeb), se vidare under avsnittet Särskilt förordnad vårdnadshavare (s. 118). En av de grunder som kan komma i fråga för ett sådant förordnande är att barnets föräldrar är döda (6 kap. 9 § FB). Det krävs emellertid att båda föräldrarna är döda för att ett förordnande ska kunna göras med stöd av 6 kap. 9 § FB. Om endast en av föräldrarna är avliden och den andra vistas på okänd ort, kan det i stället bli aktuellt att utse en vårdnadshavare enligt 6 kap. 8 a § FB72 (se s. 42).

Ändring i vårdnaden på grund av att en eller båda vårdnadshavarna dör (6 kap. 9 § FB)

Om vårdnadshavarna dör, ska rätten på anmälan av socialnämnden eller när förhållandet annars blir känt anförtro vårdnaden åt en eller två särskilt förordnade (6 kap. 9 § första stycket FB).

Socialnämnden bör emellertid i regel väcka talan om överflyttning av vårdnaden i dessa situationer. Men det förutsätter samtidigt att det finns någon att flytta över vårdnaden till, någon som är lämpad att ge barnet omvårdnad, trygghet och en god fostran. Ibland kan det vara bättre för barnet att han eller hon får rota sig i ett familjehem och att nämnden väcker talan om en överflyttning av vårdnaden först när det har visat sig att familjehemsplaceringen utfallit positivt för barnet.

Den som kan ta ansvar för sin familj
kan den ta ansvar för sina släktingar
Den som kan ta ansvar för sina släktingar
då kan den ta ansvar för sina grannar
Den som kan ta ansvar för sina grannar
då kan den ta ansvar för en stad
den som kan ta ansvar för en stad
då kan den ta ansvar för ett helt land
brukar säga min mamma

- Basak

Den synska

Du är ovanlig, det har du alltid varit. Ibland händer det du drömmer i verkligheten också. Ibland när du tittar på folk kan du se vad de ska göra, eller vad de borde göra för att komma på rätt väg i sitt liv. Det är som att du ser världen klarare än vad andra gör ibland. Förut hände det att du berättade vad det var du såg. Det var spännande i början, sedan otäckt och alltmer svårt. Men ibland kände du dig tvungen. Trots att du var rädd att folk skulle se dig som tokig, kanske spärra in dig på psyket. Trots det kände du ibland att du bara måste säga något, hjälpa något.

Men du har slutat nu, slutat berätta och försökt sluta se den annorlunda världen. För du har funnit din kärlek och din tro. Din livskamrat skulle aldrig tolerera din förmåga. Hen är djupt troende, och har lett dig till frälsning. Du kan din bibel numera, och du vet vad som står i andra Moseboken, 22:18 – en trollkvinna ska du inte låta leva. Så du har aldrig berättat om din förmåga, och du försöker att se världen som alla andra gör och finner kraft i tron för att klara detta. Det är inte lätt, den Gud du tror på är inte mjuk och förlåtande utan fördömande och hård. Men Han är vägen till frälsning. “Om ditt högra öga förleder dig, så riv ut det och kasta det ifrån dig. Det är bättre för dig att en del av din kropp går förlorad än att hela kroppen kastas i helvetet. Och om din högra hand förleder dig, så hugg av den och kasta den ifrån dig. Det är bättre för dig att en del av din kropp går förlorad än att hela kroppen kommer till helvetet.” Finns det någon frälsning för någon som är märkt som du?

Om Den Sjuke

Den Sjuke är kanske främst din livskamrats vän, och du har svårt för hen. Långt innan hen berättade för er att hen var döende hade du sett det, som ett mörkt sken omkring hen. Och när din kärlek har varit hemma hos hen och pratat till långt i på natten kan du se att det mörka liksom klänger sig fast vid din livskamrat, som att den Sjuke suger glädjen ur henom. Och ändå, hen är ju sjuk, har inte många år kvar att leva och behöver all stöd och hjälp att göra livet så fint det går. Om hen bara inte vore så bitter. Hur kan du bryta det destruktiva utan att bryta vänskapen? Ibland övermannas du av själviska tankar, att någon som själv bär på svåra kval kanske kan lyssna och förstå dina svårigheter?

Remember Cassandra:

Left by her parents in the sanctuary of the Thymbraean Apollo. The next morning she was found entwined by serpents, which were occupied with purifying the child's ears, so as to render her capable of understanding the divine sounds of nature and the voices of birds, and of thereby learning the future. After Cassandra had grown up, she once again spent a night in the temple of the god. He attempted to surprise her, but as she resisted him, he punished her by causing her prophecies, though true, to be disbelieved by men.

Cassandra: It was the seer Apollo who appointed me to this office.

Chorus: Can it be that he, a god, was smitten with desire?

Cassandra: Ere now I was ashamed to speak of this.

Chorus: Aye, in prosperity we all grow over nice.

Cassandra: Oh, but he struggled to win me, breathing ardent love for me

Chorus: Came ye in due course to wedlock's rite?

Cassandra: I promised consent to him but broke my word.

Chorus: Wert thou already possessed by the art inspired by the god?

Cassandra: Already I prophesied to my countrymen all their disasters.

Chorus: How came it then that thou wert unscathed by his wrath?

Cassandra: Ever since that fault I could persuade no one of aught.

In My Mind

There's a struggle
in my mind
a fight for right
and wrong
Good has a beachhead
on blackened shores
evil's got a grasp
of the inner self
Scorched earth
is the defense
life, mercy, love
are the offense
faith is a fighter
hope is a warrior
goodness and love
fight side by side
my mind is a wasteland
pockets of good
bright islands
in a dark sea
battle night
stormy day
hell and heaven
make their way
through the trenches
in my soul
rending, tearing
healing, loving
sometimes at night
I hear trumpets blow
steel on steel
wood on bone
cries of victory
pain and despair
demon hordes and
angelic legions
fight for right
and wrong
and my soul
in my mind

Den Synska

Krux: Ska du berätta om din förmåga för din man och riskera att bli fördömd som häxa, eller gå i dödensom en lögnare och hamna i helvetet därför? Eller finns det någon annan utväg, kan du ens våga söka en sådan och om du finner den, ta den?

Du älskar det onda mer än det goda,
kommer hellre med lögn än med sanning.
Den som är svekfull
får inte vistas i mitt hus,
den som far med lögn

- Psaltaren

Jag har mod att möta människor,
stilla, sorgsna, veka människor,
de, som tysta bära bördor,
tunga, hemliga och heta.
Jag har mod att se med kärlek
in i deras skrämnda ögon,
jag har mod att trösta dem, fast
själv jag utan tröst och vila
släpar steg för steg mot mörkret.

- Dan Andersson

Den troende

Du är uppvuxen med kristen tro. Det har alltid varit en självklarhet i ditt liv. För vissa är tron en mjuk hand som leder, en röst som viskar trygghet. Inte för dig. För dig är Herren Gud lagen och profeterna, tron är en hård och krävande väg men den enda väg som leder till frälsning. Den enda möjliga. Den har styrt dina vägar och dina val, och du har i dina ögon ett gott liv. Du har hjälpt folk till frälsning, och en av dem är rentav din livskamrat. Du anar att hon fortfarande bär på tvivel och svåra tankar och försöker visa hen Herrens väg som är hård men den enda rätta. Hen måste följa den, du måste leda hen till Herrens frälsning. Syndens lön är döden, evig plåga. Endast Herren kan vara nådig och förlåta, människan måste följa Herrens vägar och inte låta något eller någon förleda henne i frestelse och fördärv.

“Om ditt högra öga förleder dig, så riv ut det och kasta det ifrån dig. Det är bättre för dig att en del av din kropp går förlorad än att hela kroppen kastas i helvetet. Och om din högra hand förleder dig, så hugg av den och kasta den ifrån dig. Det är bättre för dig att en del av din kropp går förlorad än att hela kroppen kommer till helvetet.”

En annan som du försöker hjälpa är din vän den Sjuke, som inte har många år kvar att leva. Du känner att hen redan har givit upp livsglädjen, att bitterheten håller på att äta upp hen. Du brukar ha långa samtal med hen och känner emellanåt att du når fram med din tro, men lika ofta om inte oftare att bitterheten smittar och svärtar ner även ditt liv. Ändå kan du inte välja att inte hjälpa, eller kan du?

Sedan en tid tillbaka har du börjat tvivla. Hur ska du veta att det du lärt mig sedan du var barn inte bara är en illusion? Hur kan du veta att Gud verkligen finns och inte bara är en önskan för att kunna stå ut när det är som värst? Ibland när du läser Bibeln känner du inte heller igen dig i att Gud skulle vara vägen till frälsningen. Ibland blir du istället rädd. Ibland känns det självklart att alla som vill blir räddade och ibland tänker du att Gud kanske väljer ut... Tron är en gåva, sägs det. Varför får inte alla den gåvan? Varför behöver du gå med så mycket tvivel. Du har inte vågat tala med din kärlek om dina tvivel. Du skulle vilja ha ett bevis för att Gud finns även om du lärt dig att det är en omöjlighet, för om Gud inte finns då är ju allt hopp ute. Då finns det ju inte heller någon himmel... nej ush. Tankar på döden och livet efter döden, det vill du helst inte ha. Du vet inte varifrån den här ångesten kommer, men döden gör dit livrädd. För finns inte Gud, vad finns då kvar? Och finns Han, vad är det som säger att du kommer till himmelen? Dessa tankar kommer allt oftare när du har pratat med din sjuke vän, och du försöker dölja dem för din livskamrat. Skulle hen förstå?

Kom, mina barn, lyssna på mig,
jag vill lära er att frukta Herren.
Är du en som älskar livet
och vill se många lyckliga år?
Bevara då din tunga från ont
och dina läppar från falska ord.
Sky det onda och gör det goda,
sträva efter att hålla fred.
Herrens ögon ser de rättfärdiga,
och hans öron hör deras rop.
Herren inskrider mot dem som gör det onda,
han utplånar deras minne på jorden.

- Psaltaren

För fram dem som är blinda fast de har ögon,
döva fast de fått öron.
Alla folk har samlats, folkslagen möts.
Vem bland dem kunde förutsäga detta
eller förkunna vad som förut skett?
Låt dem kalla sina vittnen, så att de får rätt
och de som lyssnar blir övertygade.
Men ni är mina vittnen, säger Herren,
min tjänare, den som jag har utvalt,
för att ni skall få insikt och tro mig,
förstå att jag är Gud.
Ingen gud har blivit till före mig,
ingen skall komma efter mig.
Jag, jag är Herren,
ingen annan än jag kan ge räddning.
Det var jag som förutsade och förkunnade,
ingen främmande gud ibland er.
Ni är mina vittnen, säger Herren.
Jag är Gud,
också i framtiden är jag densamme.
Ingen kan rycka något ur min hand,
det jag gör kan ingen göra om intet.

- Jesaja

När han tidigt på morgonen var på väg tillbaka till staden blev han hungrig. Han fick se ett fikonsträd vid vägen och gick fram till det men hittade ingenting annat på det än blad. Då sade han till det: "Aldrig någonsin skall du bära frukt." Och med en gång vissnade trädet. Lärjungarna häpnade och sade: "Hur kunde fikonsträdet vissna så tvärt?" Jesus svarade: "Sannerligen, om ni har tro och inte tvivlar, kan ni göra detta med fikonsträdet och mer än så, ni kan säga till berget här: Upp och kasta dig i havet! och det skall ske. Allt vad ni ber om i era böner skall ni få, om ni tror."

- Matteus

Den troende

Krux: Om du lyckas frälsa någon annan kan du känna dig säker på att få komma till himlen, annars kanske du helt enkelt inte vågar gå av, då är det kanske bäst att tyna bort här på tåget istället.

In the beginning God made all things very good; created man after His own image, filled with all meet perfection of nature, and free from all sin; but long he abode not in this honor; Satan using the subtlety of the serpent to seduce first Eve, then by her seducing Adam; who without any compulsion, in eating the forbidden fruit, transgressed the command of God, and fell, whereby death came upon all his posterity; who now are conceived in sin, and by nature the children of wrath, the servants of sin, the subject of death, and other miseries in this world, and for ever, unless the Lord Jesus Christ set them free.

- Gen.1:1; Col.1:16; Isa.45:12; 1 Cor.15:45,46; Eccles.7:29; Gen.3:1,4,5; 2

Cor.11:3; 1 Tim.2:14;

Gal.3:22; Rom.5:12,18,19,6:22; Eph.

Jesus ropade: "Den som tror på mig, han tror inte på mig utan på honom som har sänt mig, och den som ser mig, han ser honom som har sänt mig. Jag är ljuset som har kommit hit i världen för att ingen som tror på mig skall bli kvar i mörkret. Om någon hör mina ord men inte tar vara på dem, så dömer inte jag honom, ty jag har inte kommit för att döma världen utan för att rädda världen. Den som avvisar mig och inte tar emot mina ord, han har mött sin domare: det ord jag har talat skall döma honom på den sista dagen. Ty jag har inte talat av mig själv, utan Fadern som har sänt mig har befallt mig vad jag skall säga och vad jag skall tala. Och jag vet att hans befallning ger evigt liv. När jag talar talar jag så som Fadern har lärt mig.

- Johannes

Den sjuke

Du har cancer, det är den dåliga sorten och om två år är du död. Och det är så jäkla orättvist. Det är inte ens som att du brukade röka eller supa eller nått sånt, som att du gjorde något för att förtjäna det här usla livsödet. Du har två år kvar att leva och du ska göra allt av dem så länge du bara orkar. Du ska njuta hela vägen in i kaklet, trots att all sötma smakar bittert av orättvisan.

Dina vänner, de har allt; ett lyckligt äktenskap och de delar en stark tro. Du har inget, du lever ensamoch vem skulle vilja ens ha ett förhållande med nån som är sjuk nu och död om två år och hur skulle du kunna tro på en Gud när sånthär händer. Din vän den Troende försöker prata med dig och du känner att det hjälper, att det är skönt att få lätta på trycket och ösa ut bitterheten och sorgen och känslorna av orättvisa och avundsjuka. Ibland kan du rentav dela din väns syn på livet, känna hur det känns att ha en tro. Ibland når du till någon sorts känsla av att ha blivit till freds med ditt öde. Men sen går det över igen. Din väns livskamrat har du lite svårt för. Ibland är hen peppande och positiv, och ibland avvaktande och avvisande. När hen tittar på dig känns det ibland som att hen ser rakt in i dig, kanske har hen vågat se dig som du faktiskt är. Vad är det hen har sett?

Jag har skymtat hans skumma, jordgrå drag,
redan jag trodde min vandring slutad,
över min säng stod han redan lutad,
lyssnande efter mitt sista andetag.

Ingen älskande blick såg sorgset ned,
ned i min egen en avskedshälsning,
ingen tröstande tro på frälsning
lindrade vandan, som flämtande anden led.

Stillsamt lade den skumme sin våta hand
över min brännande feberpanna,
plötsligt kände jag hjärtat stanna,
blott konvulsiviskt och matt det slog ibland.

Allt, som fordom mig bränt och grämt och
tärt,
kylande, svalkande glömska släckte,
tomhetens slöjande mörker täckte
allting, som förr var mig gott och skönt och
kärt.

Svaga ljud som av skvalpande böljeslag
nådde i susande rytm mitt öra,
smekande doft, som försommarvindar föra,
smekande doft av ängsblommor kände jag.

Var detta ett sista vänligt och milt farväl
livets skönhet till sällskap i döden sände,
eller var det en räddande okänd strand jag
kände nalkas med vågslag och doft min
drunknande själ?

- Åter min hjärna i vansinnig feber brann,
åter kände jag strupen av törst försmäktat,
pulsarne bulta och yrande tankar jäkta,
medan tyst min stillsamme gäst försvann.

- Fröding

Döden
skrämmande mörk
känner den inte
Rädslan att försvinna
Tiden går fortare
Livet fylls av år
Vill alltid finnas
Vad händer annars
Utan mig
Jag vill uppleva
Alltid vara
Allt känns förgäves
om jag måste dö

- Lilja

Den Sjuke

Krux: Ångesten rider dig och du balanserar på en knivsegg. Kanske kommer glädjen över det som var väga över och du går vidare, kanske vågar du tro på något bättre bortom döden, kanske skulle du må bättre om någon delade din ångest, om du fick din vän att stanna här med dig genom att krossa hans tro på livet efter detta som något gott. Och hur passar din väns livskamrat in i det här?

INSTRUKTION FÖR SKALBAGGAR

För att kunna flyga
måste skalet klyvas
och den ömtåliga kroppen blottas

För att man ska kunna flyga
måste man gå högst upp på strået
också om det böjer sig och svindeln
kommer

För att man ska kunna flyga
måste modet vara något större än rädslan
och en gynnsam vind råda
- Ekström

STÅ ALDRIG STILL

Men se goddag är ni här?
Är ni verkligen kvar?
Det trodde jag aldrig,
men ni har väl inget val.

Men snälla ingen panik här
för jag har aldrig begärt
att ni ska stå ut med
mina skrik o min värld

Varje dag av mitt liv,
varje andetag tar tid.
Jag står aldrig still.

Ni vet jag har feber,
det fick jag redan som barn.
Måste visa att jag lever,
så därav mitt tjat.

Varje dag av mitt liv,
varje andetag tar tid.
Jag står aldrig still
Jag står aldrig still.

Kom och titta på mig,
hör min sammetsröst.
En äkta gaphals,
jag skriker jävligt högt.

Varje dag av mitt liv,
varje andetag tar tid.
Stå aldrig still
Stå aldrig still
- Thåström

Tidspiratern från över

"Hej, kan jag få några minuter av din tid" säger du till kvinnan som just klev ut från Konsum.

"Jo, visst. det går väl bra." säger hon, artigt och lite stressat.

"Tack." Du tar upp manick, det ser ut som en glasflaska med en tratt och en intrikat kork.

"Blås här."

Säger du, och hon gör det. "Tack då." säger du, och går. Hon står förvirrad kvar. Hon har träffat en tidspirat.

Ni handlar i tid, ibland köper ni den ärligt, och ni säljer den nästan alltid dyrt. Ibland stjälar ni den. Ni värdesätter er egen tid mer än något annat eftersom nivån på priset på den. Därför avskyr ni struntprat och förseningar, blir lätt otåliga. Ni uppskattar konst och litteratur, sådant som förevigar. Nu har ni lyckats ta er in på det här tåget. Ni vet precis vad det är. Ett tåg som kraschat och själar som är fast i en loop. Själar som inte kommer vidare. Själar som har något de måste lösa för att inte bli kvar här och tyna bort och snart inte finnas mer, något de måste göra för att kunna gå av i Kymlinge och kliva på Silverpilen och fara vidare till var man nu hamnar när man är död. Vart det är vet ni inte. Ni vet bara att här finns folk som är beredda att betala nästan vad som helst för lite mer tid. Nu är ni här, och ni är här för att göra affärer.

En gång var du också sändare. Du var ÖverStockholmare. Du hade ett riktigt liv, en lägenhet dit det kom räkningar som du betalade och du brukade åka buss till jobbet och handa mjölk. Du kommer ihåg alltihopa. Men det var länge sen nu. Numera lever du i en helt annan värld, den värld som är UnderStockholm. Den är magisk och märklig och mycket annorlunda. Dessa människor, du är inte som dem nu. Ändå känner du en viss sympati med dem och deras sorgliga öde, ibland är du för snäll mot dem. Det säger de andra Tidspiraterna, och du vet att din kollega kommer hålla ögonen på dig här.

Köpslående som är möjligt att göra:

- Föräldern kan sälja något eller några av sina barns liv för mer tid i livet med de andra.
- En av Den nyrika/Aristokraten kan offra hela sitt levda liv (alltså minnet hos andra av sig själv) för att någon annan ska få leva vidare. Endast hans vän kommer minnas hen.
- En av invandrarna kan offra sig till tidspiraterna för att den andra ska få leva vidare med syskonet.

Detta är ungefärliga priser, förhandla som ni tycker är roligt.

Med många kulörta lyktor

jag gick mig i världen ut.

De slocknade - ljudlöst och oförmärkt,

och så tog det vackra slut.

Jag stannade - högst förlägen,

- allt hade ju mist sin glans!

Men nu har jag gått på vägen,

som kommer från Ingenstans

och ringlar till Ingenstädes,

i många de långa år

förutan kulörta lyktor.

Det är ganska svårt - men det går.

- Ferlin

"-Hej ursäkta får jag...HEJ förlåt kan du avvara en minut.. hallå? Vill du rädda ett liv.."

Hon frös om händerna som höll hårt i pärmen från Amnesty. Inte en enda namnpåskrift hade hon fått idag, ingen ville skänka en slant till mänskliga rättigheter. Eller om det var färdigheter? Hon hade kommit ihåg ordet i morse men nu var det borta. Hon hade ju så lätt att glömma sånt där.

Det var hennes första jobb och när hon fick det blev hon jätteglad. En möjlighet! Ett legitimt skäl att få prata med människor! Hon tyckte ju så mycket om människorna, och att prata med dom. I början sa några "Nej" eller "Jag är redan med där", då passade hon på. Hennes ord fick komma ut. I alla fall så många hon hann innan människan gick. Hon hade ju så många ord som behövde öron att komma in i. Dom hade sparats där inne i henne och grott, blivit större.

Efter ett tag slutade folk säga saker, dom slutade att titta på henne och slutade till och med gå omvägar förbi. Dom slutade se henne. Hon blev gråare och gråare, ledsnare och ledsnare. Till slut var hon så ledsen och så grå att hon inte hittade hem. Bussen stannade inte för henne längre. Fast hon vinkade. Alla dörrar var låsta. Människorna med.

Hon ställde sig på sin plats i parken och väntade. Pärmen hade hon tappat bort. Det var blött om fötterna. Hon ville att någon skulle komma och se henne, släppa in hennes ord. Det blev kallare, men hon stod kvar, för vart skulle hon gå? Hon väntade så länge att hon nästan dog. Tillslut kom han.

Tidspiratern från Över

Det finns en här som skulle kunna lämna tåget men inte för att kliva på Silverpilen och fortsätta ingen vet vart. Du såg det inte direkt, men nu är tydligt som om det stod skrivet i ansiktet på hen. Hen skulle kunna bli en UnderStockholmare. Om ni bara kunde få hen att förstå. Men det är så mycket som står i vägen - skam och skuld och hur få hen att ens tro på UnderStockholm - och tiden är så knapp. Du ser något av den du en gång var i hen, en ÖverStockholmare, en människa med ett riktigt liv. Utom att det riktiga livet är slut nu. Om du räddar hen vore det lite som att rädda dig själv.

Jag ville rädda dig från den du blivit,
men du är allt för långt bort.
Blickar du någonsin tillbaka?
Ser du vad du gått miste om?
Nej, du lever i din lilla värld...
Se inte, hör inte, känn inte...
Nej, vänd bara ryggen och gå vidare du.
Du gör det ju så bra.
Förneka, förneka, förneka...
Sanningen gör ont, jag vet.
Men det gör ont i mig med.
Men det låtsas du inte om.
Din börda har du axlat själv,
du kan kasta den om du vågar,
men du känner väl inte ens det?
Nej vännen, jag hatar dig inte.
Så enkelt är det ej.
Jag föraktar den du tänker bli,
och sörjer den du var...

- Mika

Tidspiraten från Under

"Hej, kan jag få några minuter av din tid" säger du till kvinnan som just klev ut från Konsum.

"Jo, visst. det går väl bra." säger hon, artigt och lite stressat.

"Tack." Du tar upp manick, det ser ut som en glasflaska med en tratt och en intrikat kork.

"Blås här."

Säger du, och hon gör det. "Tack då." säger du, och går. Hon står förvirrad kvar. Hon har träffat en tidspirat.

Ni handlar i tid, ibland köper ni den ärligt, och ni säljer den nästan alltid dyrt. Ibland stjälar ni den. Ni värdesätter er egen tid mer än något annat eftersom ni vet priset på den. Därför avskyr ni struntprat och förseningar, blir lätt otåliga. Ni uppskattar konst och litteratur, sådant som förevigar. Nu har ni lyckats ta er in på det här tåget. Ni vet precis vad det är. Ett tåg som kraschat och själar som är fast i en loop. Själar som inte kommer vidare. Själar som har något de måste lösa för att inte bli kvar här och tyna bort och snart inte finnas mer, något de måste göra för att kunna gå av i Kymlinge och kliva på

Silverpilen och fara vidare till var man nu hamnar när man är död. Vart det är vet ni inte. Ni vet bara att här finns folk som är beredda att betala nästan vad som helst för lite mer tid. Nu är ni här, och ni är här för att göra affärer.

Du är UnderStockholmare. Du är född och uppväxt här nere, du vet vad man ska undvika - Ferken och Gamla Stan och Maran - och hur man skyddar sig med Färdbevis och vilken makt Namn och Tro har. Du har aldrig varit i ÖverStockholm, men du har hört historierna och det är inget du tycker om. Det verkar helt obegripligt och mycket farligt. Det här tåget är egentligen otäckt nära ÖverStockholm. Men det kan bli en bra affär, om ni bara lyckas kränga tid till ett tillräckligt bra pris. De borde vara desperata, och din vän som faktiskt kom från ÖverStockholm en gång i tiden har berättat att ÖverStockholmare alltid har ont om tid även när de har hela livet framför sig. Och ändå önskar kanske din kollega någonstans att hen fortfarande var ÖverStockholmare, bäst att hålla ögonen på hen så hen inte blir för snäll mot dem. Du känner dig lite osäker här, det brukar vara du som är på hemmaplan, men nu är det din kollega som vet hur man ska göra.

Köpslående som är möjligt att göra:

- Föräldern kan sälja något eller några av sina barns liv för mer tid i livet med de andra.
- En av Den nyrika/Aristokraten kan offra hela sitt levda liv (alltså minnet hos andra av sig själv) för att någon annan ska få leva vidare. Endast hens vän kommer minnas hen.
- En av invandrarna kan offra sig till tidspiraterna för att den andra ska få leva vidare med syskonet.

Detta är ungefärliga priser, förhandla som ni tycker är roligt.

De e riktig mycke å göra nu. Dom ringde å skulle ha två svarta bilar. Märsor helst. Två märsor ba sådär, ja fick ju tala om för om att de skulle ta extra tid. Ja fick leta ett tag för å hitta rätt å byta med. Svarta märsor på en torsda i andra kvarteret, de blir en flaska tårar å en spreckli katt. Per bil. De entenån barnlek. Om de hade vart Saab imorron kvell hade de vart ba lite rosor å en förgasare men näe de kante venta. De blir ja å Skruven som får ta hand omre.

Huldran på katthemme i Bagis har fixat ett par kissar, så vi åker å hemtarom furst. Huldran gerom Whiskas me Sobril. Närom e slaka lägger vi om i korgar me varsin flaska från lagret. Sen laddar Skruven upp slagrutan me specar för bilarna, å så kör vi runt i förorten tills han får napp. Första märsan står i Elvsjö. Skruven ventar me korgen mens ja går nära varv runt bilen å förklarar fören atten ska bli bytt. Bilar ente svåra kreatur, dom vill ju tjöra, de handla ba om å frågarom snellt. Sen etter ja handen på durren lite försiktigt å tjenner. Durren går upp somren ska å motorn går direkt, ja backar ut mens Skruven setter korgen i översta hörnet av fyrkanten där bilen stog. Ja tjör märsan, Skruven kommer efter me våran tjerra å så lemnar vi av vi verkstan i Hornstull.

Nä vi kommer dit ente Termo på plats som han ska, han skulle vart här å putsa upp bilarna mens ja å Skruven fixare andra. De va då fan. Han ha vari borta en del på siståne men ba på fritin, aldri näran skulle va på plats. Ja får åka schelv å hemta nesta tjerra mens Skruven fixar tillren fursta. De går långsamt när man ska köra å lesa av slagrutan samtidit men nummer två hittar ja till slut i Alvik. Påre hela tage gåre rett smidit even fast Termo schappa å vi nestan inte fått nån tid alls på oss. Inte fatt beställarna bryr sej om hantverke. Men så ere. Man kante venta sej attom förstår sej påre hantverke. Bararom betalar. Jag tar kaffe å macka me korv mens Skruven fixar Alviksmärsan. Sen tjör vi.

Vi vettar har inge å jöra på NICORS domener, de e huldrer å vittre som råder här åre e onaturlit att vi ska gå å springa på deras mark. Egentlien ere onaturlit attom e här överhuvu. Men vem e ja å bestemma sånt. Hur som. Klubben alltså har legat där sen NICOR kom in till stan me sitt hov. Vi vettar va här förerom. Vi har allti vart här, sen stan va en by på ön. Vi jälpte mänschern me å legga ren fursta grunden. Ja vante me då men ja minns en som va. Sen kom husbonn å flytta in ti stan, å ja kanjunte seja atte blev som furr men de va ju husbonn. Han flytta hem fö gott, sa han. Ti oss å mänschern.

Vi parkar märsorna i garaget, Skruven stannar me bilarna mens ja tar trapperna upp ti recephonen å sejer ti springschasen att bilarna e här. Hon sejer att de vetom redan å att betalningen e leverad till verkstan, ja ringer Termo för å dubbelkolla men de e ingen som svarar, å de e ju märkligt. Men sen sejer springschasen att NICOR vill prata me mej å att ja ska gå tillre innersta. Ja hante gjort nåt sejer ja, men hon sejer att de e ingen fara, han ska ba prata. Ja går fyra trapper upp tillrom innersta rummen. De e tomt på folk å lengst in ere stora kontore. NICOR sitter ensam därinne, han sitter i en soffå å röker å tittar på teve. Ja försöker å inte titta på skärmen. Ja råka görare en gång men de gör ja aldri mera. Ja tar av mej kepsen å ventar, man tilltalante NICOR, han e husbonn. Så ja står där tills han tittar upp från teven å så tittar han på mej.

Han e gammal som synden NICOR. I kroppen e han som han allti vari. En å åtti, breda axlar å mage, som en arbetskar. Han har fortfarande schegget kvar. Men ovanför schegget så e ögon, dom e snea å isblå, å vansinnet å sorgen ligger där alldeles nakna, de lyser ur han

som lykter, han skriker me ögon. Ja håller för örona så högt ere men så sejer han såja, såja, de kan ja höra genom händerna, de e rösten som fåre å schelva i bröstet på en. Å han legger henderna på mina axlar å sejer

- Sätt dig.

Han stenger av teven å ja setter mej i soffan, han setter sej alldeles breve å pratar in i mitt venstra öra, ja vågarnte annat en å ha ögon i golve.

- Termo har varit borta en hel del, har han inte det, sejer NICOR.

- Jo husbonn, de har han, sejer ja. Men aldri når han skulle jobba. Bara på fritin.

- Vet du var han har varit då sejer NICOR.

- Nä fritin frågar mante om. Fast han hante sovit i verkstan på ett tag.

- Har du ändå inte undrat lite, sejer NICOR å hans röst e alldeles mjuk i örat, ja ventar patt han ska burja skrika.

- Jo klart ja har, sejer ja. Men de e en hederssak, husbonn. De som vetten inte sejer schelv, de får andrante fråga efter.

Då andas han in å ja tänker att nu e de slut, nu schickaran mej ti Hel me galder. Men han e ba tyst en stunn. Sen leggeran handen på mitt kne, å sejer

- Termo har skaffat en vän.

Å han berettar om att Termo har blivi påkommen me å bola me ett flickebarn, en mänscha. Å inte ba de. Han har dragi runt mena på hemlia ställen. Han har erkent alltihop.

- Du förstår problemet, sejer NICOR. Vi har ju inget emot att han bolar med en flicka.

Såvitt jag förstår skedde det dessutom frivilligt, och i vilket annat fall som helst hade vi välkomnat henne in i skaran. Det är inte varje dag vi får in nytt blod. Men du förstår problemet.

Å ja kan ba nicka. Termo har ju jort de utan tillstånd. Helt utan en tanke på sakernas ordning. Så kan man junte hare.

- När hände något sådant senast hos er, Rotor? frågaran.

- Artonhunranittitre, svarar ja. De va Bleck som burja ta saker utan å byta. Han blev drenkt i Strummen.

- Ja, det blev han. Men nu får vi inte spilla blod längre.

NICOR suckar lite å ja e benegen å hålla me. I somlia fall hadere vari bra å ha dödsstraffe kvar.

- Termo togs om hand så fort jag fick höra talas om saken, sejer NICOR. Han är i... exil. Sen tittar han på mej å ja måste se han i ögon.

- Du ska tillbaka till verkstaden nu. Ditt straff väntar där.

Hon ligger på soffan i verkstan å sover. Dom har lagt en filt överna så man ser inge, de e lika bra. Ja skickar iväg Skruven å kokar en kopp kaffe å sen måste ja bestemma mej. Antingen så kvever ja na i sömnen, de gör ja me en trasa, de e enklast. Like får vi brenna. Eller så vecker ja na å ger na en kopp kaffe å tar na ti lärling. De e gratis, hon e ingen bortbyting, hon gick ju me Termo frivillit så då har hon gett upp sina rettigheter. Eller så dödar ja na. Ja drar av filten å där ligger hon å sover, hon e röhåri å frekni, inte gammal heller, helt platt över bröstet. När ja va en ung vette å arbeta på gåln i Södertälje vare en ung flicka på gåln, ja såg till sånte korna sparka mens hon mjölka, hon va röhåri å seni, hon kunde bära två fulla hinkar utan å spilla. Hon satte ut mjölk å brö åt mej varje kvell. Ja står där me trasan i handen å tenker att ja flytta ju hit för att ja har kärlek till mänschan. De va ju därför vi lemna skogen å följde me NICOR, för att vi älskade mänschan. Å här står ja å tenker kveva na.

- Va hare blivi av oss, sejer ja till flickebarnet. Va hare blivi av oss.

- K. Tidbeck

Tidspirat från Under

Det finns en här som skulle kunna lämna tåget men inte för att kliva på Silverpilen och fortsätta ingen vet vart. Du såg det inte direkt, men nu är tydligt som om det stod skrivet i ansiktet på hen. Hen skulle kunna bli en UnderStockholmare. Om ni bara kunde få hen att förstå. Men det är så mycket som står i vägen - skam och skuld och hur få hen att ens tro på UnderStockholm - och tiden är så knapp. Du om någon vet hur viktigt tron är, vilken makt den har, och hur farligt det är att tro på fel saker. Är det värt det?

Går ock uppåt färden,
vimlar
kanske ännu övervärlden,
när din färd begynns, av många,
allt för tama
högheter i allt för trånga
bokordshimlar,
vilka allt för små och lama
arma mänskotankar dana,
när ett högt de tro sig ana.
Går din färd till underjorden,
kanske då en sägen vorden
dödsligt domnad
fortidsvärld du ser insomnad,
vilken, om den väcks ur dvalan,
så står upp och för sin talan:
"Jag är Babel, jag är Rom,
jag är kvistad, jag är sållad,
hit i dödens dröm förtrollad,
dömd till döds i rättvis dom.
Men den skarpa kniven skar
endast det, som borde brännas,
det var skarnet sållet bar
till den eld, som är Gehennas,
se mig an, jag själv är kvar!
Se min skönhet, se min ära,
se triumftåg, hur de bära
lass och börda, lass och börda,
hem den skörd, som jag skall skörda
med en rätt, som segrar giva,
- även jag skall himmel bliva,
när jag byggt mig högt i ljus,
född på nytt, på nytt mitt hus."

- Fröding